

УДК 62-111.3:631.3

О. В. Лапчак, Л. Я. Сенік, Н. Я. Рожко, докт. екон. наук, доц.

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна)

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ УКРАЇНСЬКОЇ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

**O. V. Lapchak, L. Y. Senyk N. Y. Rozhko, Doctor of Economic Sciences, professor
MODERN CHALLENGES OF THE UKRAINIAN TRANSPORT AND LOGISTICS SYSTEM DURING THE WAR**

Стан логістики на початку повномасштабного вторгнення рф до України був важким. Але про те, що у 2023 році напрямок повільно відновлюється, стає зрозуміло, адже у галузі збільшується кількість пропозицій роботи. Це, звісно, дещо менша динаміка у порівнянні з ринком праці загалом. Утім, вона позитивна.

Ще у лютому 2022 року перед початком повномасштабного вторгнення на Work.ua було майже 6 тис. вакансій, у березні 2022 року їхня кількість стрімко впала у 10 разів, а вже на початку осені 2022 року — досягла позначки у понад 3 тис. Попри продовження війни квітень 2023 року показав, що напрямок логістики відновився на 71%.

Наразі лідерами з пошуку працівників у логістичній сфері є Київська, Львівська, Дніпропетровська та Одеська області. Крім того, напрямок стає актуальним й для прифронтових областей. Зокрема, є приріст за кількістю вакансій у Миколаївській області (22%).

Рисунок 1.1. П'ять посад з найбільшою кількістю ваканій у квітні 2023 року

У перший же день повномасштабної війни в Україні її небо було заблоковано для літаків. Усі українські порти закрилися, що призвело до серйозних збоїв у ланцюзі поставок, адже до повномасштабного вторгнення до 75 % вантажів відправляли морем.

Одна за одною припиняють свою діяльність в Україні міжнародні компанії – Raben Group, CMA CGM, MSC, Hellmann Worldwide Logistics, Hapag-Lloyd і Maersk. Експрес-служба UPS припиняє доставку. Логістичний оператор DSV закриває офіси. Водіїв фізично не вистачає, адже частина з них поміняла кермо на зброю. На час війни уряд дозволяє сідати за кермо вантажівки навіть водіям із посвідченням категорії В.

Внаслідок російського обстрілу горить один із найбільших логістичних центрів в Україні West Gate Logistic, складський комплекс площею 100 тис. квадратних метрів. Також сильно постраждав розподільний центр АТБ у Копиліві – із загальної площі в 35 тис. кв метрів пошкоджено 10 тис. кв. метрів.

Сума прямих збитків, завданих росією українській інфраструктурі, промисловим об'єктам та виробничій логістиці, зростає майже до 50 мільярдів доларів. Такі цифри оприлюднили під час онлайн-форуму “FIT for Ukraine: логістичні хаби та індустріальні парки”. За даними урядового офісу із залучення та підтримки інвестицій UkraineInvest, внаслідок повномасштабної російської агресії в Україні, зокрема, знищено і пошкоджено 22% складських приміщень. І йдеться ж не лише про можливості для зберігання різноманітних товарів для кінцевого споживача. Без якісної та сучасної логістичної інфраструктури (складської і транспортної) неможливе повноцінне повоєнне відновлення виробничого сектору. Відповідно, роботи з відбудови зруйнованих ворогом та створення нових промислових об'єктів мають вестися паралельно з відновленням та модернізацією системи логістики, яка є невід'ємною частиною виробничих ланцюжків.

Нині бізнес адаптувався, переорієнтувався й почав розвивати нові експортні шляхи сухопутними коридорами через країни Європи. Їх умовно можна розділити на два глобальних напрями: західний транспортний коридор на Польщу, Німеччину та Балтійські країни і південний транспортний коридор здебільшого на Румунію. Адаптація – це одна з сутностей логістики, яка не може зупинитися, бо зупинка – це відсутність торгівлі й обміну товарами, практично відсутність споживання, що в сучасному світі дорівнює відсутності життя.

Попри великий шок, який українська транспортно-логістична система пережила на початку війни, вона впоралася з викликом і змогла забезпечити транспортування необхідних товарів як в саму Україну так і далеко за її межі.

Література

1. Київстар Бізнес Логістика в період війни: виклики та рішення. Київ, 2023. Режим доступу: <https://hub.kyivstar.ua/articles/logistyka-v-period-vijny-vyklyky-ta-rishennya>
2. Лісько А., Балицька І. Рік війни: як конфлікт в Україні вплинув на транспортний сектор Європи? Київ, 2023. Режим доступу: <https://trans.info/ua/rik-vijny-yak-konflikt-v-ukrayini-vplynuv-na-transportnyi-sektor-yevropy-328130>
3. Обух В. Логістична складова повоєнного відновлення: підходи та пошук ресурсів. Київ, 2023. Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/3700927-logisticna-skladova-povoennogo-vidnovlenna-pidhodi-ta-posuk-resursiv.html>
4. Берестенко О. Як логістика адаптувалася до війни. Економічна правда, 2023. Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/07/24/702529/>